

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum omnis reuelatio prophetica fiat angelo mediante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

QVÆST. XIA DE PROPHETIA, I ART. VIII.

no Ad septimum dicendum, quod species praexistentes in imaginatione prophetæ sunt quasi clementia illius viatoris imaginariæ, que diuinus ostenduntur, cum ex eis quodammodo componatur, & exinde contingit, quod prophetæ virtus similitudinibus resumit in quibus coencaet; sed quia non semper per aliquas species fit reuelatio prophetica, ut dictum est, ideo ad rationes in contrarium adductas responderem oportet.

ab Primum dicendum, si in prophetæ non determinetur cognitio, ad aliquid per intellectuale lumen, q̄ si etiam solūmodo supernaturale iudicium, determinatur tamen per species ab aliis visis,

Tunc cognitio Joseph per species visas a Pharaone, nō per species vias a seipso supernaturaliter.

Ad secundum dicendum, q̄ diuinum lumen radius soplueret prophetæ semper quidē velatis figuris, non ita qd̄ temp. species infundat, q̄ quia radius p̄diatus speciebus existentibus adiungetur.

Ad tertium dicendum, quod prophetarum reuelatio distinguuntur ex parte luminis interclusus, quodquidē plenius alij percipiunt, & ex parte speciem, que vel præexistunt, vel de novo accipiuntur a p̄lo prophetæ, aut ab alio.

Ad quartum dicendum, quod sicut dicit Greg. in 2. Moral. Deus ad angelos loquitur eo ipso, qd̄ cordibus eorum occulta sua iudicavit, & si mulier subiungit, quod animabus suis loquitur, in quaum eis certitudinem infundit. Sic ergo locutio qua Deus prophetis locutus est dicitur in scripturis, non solum attenditur, quātum ad species rerum impressas, sed et quātum ad lumen inditum, quo mens prophetæ de aliquo certificatur.

Ad quintum dicendum, q̄ ex hoc ipso, qd̄ visio intellectualis, & imaginaria dignior est corporali, & in eas cognoscimus nō solum plenaria, sed ablen-tia, q̄ uisione corporali solūmodo picquia cernatur, & iō in imaginatione, & intellectu reuelatur ipses rerū, nō ait in sensu. Ad hoc ergo qd̄ visio corporalis sit supnaturalis, semper oportet qd̄ formentur nouæ species corporales, nō autem hoc requiriatur a hoc, quod visio imaginaria, vel intellectualis sit supernaturalis.

ARTICVLVS. VIII.

Vtrum omnis prophetica reuelatio sit angelico mediante.

O Cravto qrit, virum oīs reuelatio prophetica fiat angelico mediante, & vī quod nō, quia vī dicit Aug. 6. de Tri. quorūdā mentes ita eleuātur, vt nō per angelum, sed in ipsa summa rerū arte incomutabilis videat rationes, hoc autem maxime viderunt competere prophetis, ergo reuelatio eorum non sit angelico mediante.

T 2 Prat. Dona Spiritus sancti immediate sunt a Deo, & habitus infusi: sed prophetia est donum Spiritus sancti, vt patet 1. Cor. 13. est etiā quo dā lumen infusum, ergo est a Deo sine angelico mediante.

T 3 Prat. Prophetia q̄ ex virtute creata p̄cedit, est p̄petua naturalis, vt supra dicitur: sed angelus est

creatura qdā, ergo prophetia q̄ nō est naturalis, sed Spiritus sancti donū, nō p̄ficitur angelico mediante.

T 4 Prat. Prophetia p̄ficitur sūmū infusum lumenis, & impressionē p̄ceptum: sed neutrum horū vī posse fieri per angelū, quia vel esset creator lumenis, vel species, cu hac nō possint fieri, nisi ex nihilo, ergo visio prophetica nō sit angelico mediante.

T 5 Prat. In definitione prophetæ dicitur, quod prophetia est dīoīa reuelatio, vel inspiratio: si aut heret angelico mediante, diceretur esse angelica, non divina, ergo nō sit medianibus angelis.

F Qd̄ 6 Prat. Sap. 7. qd̄ q̄ nō diuina sapientia per rationes in animas sanctas se transvertit, & amicos Dei, & prophetas constituit, ergo ab ipso Deo in mediatis aliquis prophetā constitutus nō p̄gessit, sed contra est, quod Moyses alij prophetas excellenter fortis vi, vt patet Num. 11. & Deuter. 31. vt Moyse facta est diuinus teuelta mandibul angelis, unde qd̄ Gal. 3. quod lex ordita est per angelos in magno mediatoris, & Aet. de Moyse. Hic est, qui fuit in Ecclesia in solitu-ne cum Angelis, qui loquebat ei in monte Syria, & cū patrib. nostris, ergo multo fortius os p̄pheta mediae angelorum reuelatione acceptum.

G T 2 Prat. Dion. dicit 4. c. Col. Hieron. quod dū-

nas visiones gloriosi patres nostri adepsitum per medias coelestes uirtutes.

H T 3 Prat. Aug. dicit in lib. de Trin. quod visiones apparitiones patribus saepe in veritate tellantur, fuerunt per angelos administrata.

R E S P O N S U M. Dicendum, qd̄ in reuelatione prophetica concurrent clementis illustratio, & locatio speciem in imaginativa uirtute. Ipsum ergo propheticum lumen, quo mens prophetæ illustratur a Deo originaliter procedit: sed tunc ad eius congruam suscepit, non enim mens humana angelico labore constitutus, & quodammodo pro-ratur. Cū in lumen diuinum sit simplicissima & univer-salitatem in uirtute, non est proportionatum ad hoc, quod ab anima humana in statu percipiatur, nisi quedammodo conturbatur, & specificetur per coniunctionem ad lumen angelicū, quod est magis contractum, & humana mens magis proportionatum: sed ipsa formatu pecoriu in imaginativa uirtute prophetæ angelicæ est attribuenda, eo quod tota corporis creatura administratur, per creaturam spiritualem, ut demonstrat in 3. de Trin. Vī autem imaginativa organo corporali, unde speciem unius formatu in ipsa ad ministerium proprie pertinet angelorum.

A D PRIMUM ergo dicendum, qd̄ sicut figura dicendum est, verbum illud Aug. referendum est ad visionem patriæ, vel ad visionem raptus, nō ad visionem prophetamic.

I AD SECVNDVM dicendum, qd̄ prophetia inter deum Sp. sancti constituta ī ōne lumen prophetici, qd̄ à eo infusum ī immediate, quis ad eum congruē receptionē cooperari ministeriū angelicū.

A D TERTIUM dicendum, qd̄ quodammodo naturale, sed quod sit a creatura nō propria uirtute, sed in quantum est morta à Deo, vel vī quodammodo diuina operationis instruēt, est supernaturalis prophetia, quā habet orum ab angelo sūmū namē angelicognitionem, est prophetia naturalis: id illa, quā habet orum ab angelo sūmū quodammodo reuelationē à Deo accepta, est supernaturalis.

K AD UN. dicitur, qd̄ angelus nū ī intellectu humano creat, neq; ipsa ī visu imaginatur, sed operari de angelī lumine naturali ī intellectu humano diuinus constitut, & sūmū hoc hōc angelus illuminare dicitur. Et hoc est qd̄ angelus ī ipsa ī cōmouere organū phantasiae, p̄t visionē imaginariū formare, id ī quod competit prophetia.

A D V. dicendum, qd̄ actio non attribuit infinitas principali agenti, sicut lumen nō dicit effectus ferre, sed carpentarij, & similicr. cum angelus non sit ēa reuelationis prophetica, nisi sicut nullus di-

uinum p̄ reuelationē à Deo perceptum, prophetia non dēt dici reuelatione angelica, sed dimittit.

AD SEXTVM dicendū, q̄ sapientia diuina in ani
mā se trāfersens, aliquos effectus facit nō mediā-
te ministerio angelorū, sicut gratia infusionē per
quā quis amicus Dei cōstituitur. Nihil aut̄ prohibe-
bet quin quodā alios effectus faciat p̄dīcto mi-
nisterio mediante, & sic in aīas sanctas se transfe-
rens, prophetas constituit angelo mediante.

ARTICVLVS XI.

Vtrum quando propheta a spiritu prophetie tangitur à
sensibus alienetur.

Nono queritur, vtrum semper q̄n propheta
a spiritu prophetie tangitur, a sensib. alienetur.
vñ quod sit, quia dī Num. 14. Si quis fuerit
inter vos propheta domini, in somnio, & visio-
ne loquar ad eū, sed vt dici glo. in principio Psal-
tū, tunc fit prophetia per somnia & visiones q̄n
fit per ea, quē vñ dīci, uel fieri. Cū autem appa-
rent ea, quae videntur dici vel fieri, & nō dicuntur
vel fiunt, homo est a sensib. abstractus. ergo visio
prophetie semper est in propheta a sensib. abstracto.

Prat. Quando vna virtus multum intenditur
sua operatione, oportet aliam a sua operatione
abstrahi: sed in visione prophetie interiores vires
in suis operationibus intenduntur, scilicet in-
tellectus, & imaginatio, cum hoc sit perfectissi-
mū ad quid peruenire possint secundū statū via-

ergo in visione prophetica semper propheta ab
operatione exteriorū virium abstrahitur.

Prat. Intellec̄tualis visio est nobilior, quā ima-
ginaria, & hic quā corporalis: sed permisio igno-
bilioris detrahit aliquid de perfectione nobilio-
ris. ergo visio intellec̄tualis, & imaginaria, q̄n vi-
sionē corporali nō permisetur, sunt p̄fectiores.

cū igitur in prophetica visione ad summā per-
fectionē perueniatur fīm statū via, vñ quod tunc

nullo modo corporali visioni permisceatur, vt s.
propheta cum eis simili corporali visione utratur.

Prat. Plus distat sensus ab intellec̄tu, & imagi-
natione, quam ratio inferior a superiori: sed cōſi-
deratio superioris rationis, qua intenditur eternis
cō̄plandis, abstrahit hominē a cōſideratione in
septioris rationis, qua homo temporalib. in hæret.

ergo multo fortius visio intellec̄tualis, & imagi-
naria prophetie abstrahit à visione corporali.

Prat. Vna, & eadē vis nō potest plurib. intēde-
re: sed quando aliquis sensibus corporalib. vtitur
ei⁹ intellectus, & imaginatio illis reb. intendit, q̄
corporaliter videntur. ergo simili cum hoc non
potest intendere illis, qua apparent absque sensi-
bus corporis in prophetica visione.

SED CONTRA cī, quod dī I. Corint. 14. Spiritus
prophetarū prophetis subiecti sunt. Hoc aut̄ non
est si propheta esset a sensib. alienatus, quia sic
non esset sibi ipsius compos. ergo prophetia non
fit in homine alienata a sensib.

Prat. Supra visionem prophetie accipitur cer-
ta cognitio de reb. sine errore: sed in his, qui sunt
abstracti a sensib. vel in somnio, vel quocunq. alio
modo, est cognitio permista errori, & incerta, q̄a
similitudinibus rerum inherent quasi rebus ip-
sis, vt August. dicit 12. super Gen. ad literam, ergo
prophetia non fit cum alienatione a sensib.

Prat. Si hoc ponatur, videretur sequi error Mō-
rani, qui dixit prophetas quasi abreacticos esse lo-
cutores, qui dicerent nescientes.

Prat. Prophetia, vt dī in gl. in principio Psalte.
q̄nque fit per facta sicut per arcā Noe significatur
ecclēsia, q̄nque per dictā, sicut ea, quae angeli di-
xerunt Abrahā: sed constat q̄ Noe arcā consti-

tūns, & Abraham angelis colloquens, & eis fer-
tiens, non erant a sensibus abstracti. ergo prophete-
ria non fit per abstractionem a sensibus semper.

RESPON. Dicendum, q̄ prophetia habet duos
actus, vnū principalē, s. visionem; aliū secunda-
rium, s. denuntiationem. denuntiatio aut̄ fit a pro-
pheta, vel verbis, vel ēt factis, sicut patet Hiero. 13.
quod lumbar suum posuit iuxta fluum ad pu-
trefandum. Vtrolbet aut̄ modo denuntiatio p̄-
phatica fiat, semper fit ab homine non abstracto
a sensibus, quia huiusmodi denuntiatio per signa
quādam sensibilis fit. Vnde prophetam denuntian-
tem oportet sensib. vti ad hoc, quod eius denun-
tiatio fit perfecta, alias denuntiaret, quasi arreptus:
sed quantum ad visionem prophetia duo cōcur-
runt, vt ex dictis patet. siudicū, & acceptio pro-
pria prophetie. Quando igitur propheta inspira-
tur diuinitus, vt sit tātū iudicis eius supernatura-
le, & non acceptio, tunc talis inspiratio abstractio
nem a sensibus non requirit: quia iudicis intellec-
tus naturaliter est perfectius in vñtē sensib. quā
in non vñtē. Acceptio aut̄ supernaturalis propria
prophetæ, est fīm imaginariam visionem, ad quā
visionē inspicieādā rapitur vis humana ab aliquo
spiritu & a sensib. abstractus, vt Augu. dicit 12. fu-
per Gen. ad literam, cuius ratio est, quia vis imagi-
naria dum quis vñtē sensib. principaliter, est in-
tentia his, qua per sensib. accipiuntur. vnde non
pōt̄ esse, quod intentio eius principaliter transfe-
ratur ad ea, quae aliunde accipiuntur, nisi q̄n homo
est a sensib. abstractus. vnde qñcumque fit prophete-
ria fīm imaginariam visionem oportet a sensibus
abstractū esse prophetam: sed haec abstractio dupli-
citer contingit. Vno modo, ex causa animali.
Alio modo, ex causa naturali. A causa quidē na-
turali q̄n exteriores sensib. stuperficiunt, vel propter
agritudinem, vel propter vapores somnij ad cere-
brum ascendentes, ex quib. contingit organū ta-
ctus immobilitati. Ex causa vero animali, sicut
q̄n homo ex nimia attentione ad intellec̄tualia,
vel imaginabilia omnino a sensib. exteriorib. ab-
strahit. nunquā aut̄ fit in propheta abstractio a
sensibus corporalibus per agritudinem, sicut fit
in epilepticis, vel furiosis: sed solimodo per cau-
sam naturale ordinatā, s. per somnum, & ideo
prophetia, qua fit cū visione imaginaria semper
fit, vel in somnio q̄n. est abstractio a sensibus per
cauſam naturalem ordinatam, vel in visione, q̄n
fit abstractio a causa animali. In hoc tñ differt p̄-
pheta in sua abstractione a sensibus sive abstrahit
per somniū sive per visionem ab omnib. alii
qui abstrahuntur a sensibus, quod mens prophete-
tū illustratur de his, quae in visione imaginaria vi-
dentur, quando cognoscit ea non esse res; sed
aliqualiter rerum similitudines, de quibus certum
iudicium habet per lumen mentis. Sic igitur
patet, quod propheta inspiratio, quandoque fit
cum abstractione a sensibus, quandoque nō. vnde
ad vñtē rationes est respondendum.

AD PRIMVM ergo dicēdū, q̄ in verbis illis, dīs
intendit ostendere præminentia Moysi ad alios
prophetas, quantū ad acceptiōē supernaturalē: quia s. Moyses supernaturaliter ad hoc promotus
est, vt ipsam Dei entitati in sc̄ipta videret: sed om-
nia quae prophetæ acceperunt, non acceperunt,
nisi in similitudinibus somni, vel visionis: sed ta-
men iudicium prophetæ non est per similitudi-
nes aliquas somni, & visionis; unde iudicium
prophetæ fit si ne abstractione a sensibus.

Quæst. dī. S. Tho. BBB 2 AD